

Dagcenter för Turkiska kvinnor
Hindertorspgränd 20 B
163 73 Spånga
Org.nr 969727-4653
Tel. 08-7611347

Till Rinkeby stadsdelsnämnd,
Äldreberedningen, Socialtjänstförvaltningen

Ansökan om fortsatta medel till Öppna dagverksamheten för turkiska äldre.

Ärendet.

Den Öppna dagverksamheten för turkiska äldre kvinnor i Rinkeby startade i oktober år 2000.

Bakgrunden var ett kartläggningsarbete som gjorts 1999 vilket visade att social isolering mest drabbade sjuka och äldre kvinnor beroende på språkliga och kulturella skillnader.

En pågående förändring i den turkiska familjestrukturen från flergenerationsfamilj till en mer liknande kärnfamilj gör att de äldre isoleras och har svårt att ta del av den service, vård och omsorg som samhället erbjuder. Dagverksamheten drivs av Dagvården för turkiska kvinnor.

Nuläget.

Dagverksamheten för turkiska äldre kvinnor har nu pågått i över sex år. Aktiviteterna är avsedda att främja gemenskap, motverka ohälsa och isolering bland äldre kvinnor. Verksamheten är komplement och dels parallell till de insatser som egentligen är landstingets hälso-och sjukvårdsansvar. Likaså erbjuder verksamheten liknande insatser som faller inom äldreomsorgens ansvar.

Lokalen är belägen nära Rinkeby centrum och anpassad och trevligt inredd efter de aktiviteter och bönestunder som bedrivs där.

Personalbemanningen består av en sjuksköterska som är föreståndare och ett sjukvårdsbiträde. Personalen är både svensk och turkisktalande. Lokalen besöks dagligen dvs. måndag – fredag av 30 – 50 aktiva kvinnor. Kvinnor från närliggande stadsdelar Kista och Tensta deltar sporadiskt, likaså förekommer det att kvinnor som flyttat från Rinkeby till exempelvis Vällingby återkommer till dagverksamheten.

De flesta som kommer till dagverksamheten är ensamstående äldre eller änkor som bor tillsammans med sina barn eller ensamma. De har antingen arbetat i serviceyrken eller varit hemmafruar. Kunskapen i svenska är dålig och flera är analfabeter. De flesta har inga biståndsbedömda hemtjänstinsatser. Personalen gör även hembesök vid behov och med avsikten av medvetandegöra kvinnorna om vikten att delta i samhällslivet och motverka isolation.

Dagverksamheten har upparbetat samarbete med vårdcentralen, äldreomsorgen, friskvården i Möllan, samt en kvinnlig imam från ambassaden, Järva närsjukhus samt andra grupper och organisationer som arbetar med fokus mot äldre.

Förebyggande hälsovårds/ sjukvårdsarbete

Personalen informerar både i ord och handling om vikten att äta näringsrik mat. Besökarna på verksamheten äter gratis lunch och har även möjlighet att delta när maten skall tillagas.

Dagliga promenader och gymnastik i Möllan som leds av utbildad friskvårdspersonal två gånger i veckan är ytterligare exempel på ett förebyggande arbete. Ett antal om 10-15 kvinnor deltar och uppskattar möjligheten att umgås och samtidigt "känna att man gör något nyttigt" Regelbundna utflykter utanför Rinkeby har blivit en tradition. Senaste utflykten gjordes till Uppsala i samband med att en ny moské invigdes där. Utflykterna blir av stor betydelse då dessa kvinnor nästan aldrig rör sig utanför sin egen stadsdel.

Samarbetet med vårdcentralen har upparbetats och utvecklats under den tid dagverk-samheten pågått. De flesta av kvinnorna har någon kontakt med sjukvården. Personalen har etablerat kontakt med kvinnornas läkare. Provtagningar av blodtryck och blodsocker kan göras av sjuksköterskan. Flera av kvinnorna har diabetes och i samråd med ordinerande läkare kan sjuksköterskan följa att medicineringen görs riktigt. Hon kan också informera om vikten att följa ordinationen och därigenom undvika att man byter medicin med varandra.

Vid en kontakt med dr. Lena Bohman, Rinkeby vårdcentral, framkommer att man uppskattar dagverksamhet från vårdcentralens sida. Sjuksköterskan beskrivs som en riktig "pärla" nyanserad och kunnig. Hon ringer och informerar när något inte fungerar följer med patienterna när de önskar i stället för tolk och kan ibland lättare beskriva medicinens verkningar än tolken. Detta är synnerligen viktigt nu när många apotek byter till billigare mediciner så att överdoseringar inte sker.

Från vårdcentralens sida stöder man denna verksamhet och ser det som synnerligen viktigt att den kan vara kvar för de turkiska äldre kvinnorna som behöver komma ut från en isolerad tillvaro i hemmet.

Kontakt med Järva akutsjukhus sker också och då följer personalen med vid besöken främst i egenskap av tolk eftersom besöken är akuta och tolk ej hinner beställas.

Personalen uppskattar att man har regelbunden sjukvårdskontakt med 35 kvinnor. Man har konstaterat att kvinnornas hälsa har blivit betydligt bättre och antalet onödiga läkarbesök har minskat. Personalen har genom sitt aktiva deltagande i kvinnornas läkarbesök även sparat in inkomstbortfall för de

anhöriga genom att de ej tvingas ta ledigt från sitt arbete.

Samarbetet med äldreomsorgen i stadsdelen har man för avsikt att ytterligare utveckla. För närvarande har sex kvinnor erhållit hjälp till boende genom personalens hjälp. Dessa har fortfarande kontakten kvar med dagverksamheten.

Enligt äldreomsorgschefen Gunilla Davidsson utesluter inte stadsdelens äldreverksamhet för alla äldre att den turkiska dagverksamheten fyller sin funktion. De flesta turkiska boende inom hennes verksamhet är så pass dåliga att de inte kan delta i någon verksamhet utanför servicehuset.

Äldreverksamheten har sedan ett par år tillbaka profilboende för spanska och persiska boende, vilket fallit väl ut och det finns därför planer på att starta ytterligare profilboende för ev. turkiska och somaliska äldre.

Övriga aktiviteter

Dagverksamheten är öppen mellan 9.00-16.00. Kvinnorna har dåliga kunskaper i svenska språket och är ofta analfabeter. Förutom att den främjar gemenskapen för annars ensamma isolerade kvinnor erhåller de en hel del praktisk hjälp på verksamheten såsom att ringa telefonsamtal vid myndighetskontakter, boka läkarbesök följa med som tolk vid läkar- och sjukhusbesök, följa med till apoteket, översätta information om medicinerna, se till att medicinen tas i rätt tid, lära sig slå telefonnummer och ringa samtal. För att stärka självkänslan får de kvinnor som ej kan öva sig på att skriva och stava sina namnteckningar. Tidningsläsning förekommer också. Blodtrycks- och blodsockermätning sker regelbundet av sjuksköterskan.

En särskild aktivitet är att kvinnorna har berättat om sina invandringshistorier till Sverige likaså historiska berättelser och sagor från hemlandet. Personalen har skrivit och kvinnorna har bidragit med material som under försommaren 2006. Boken kom ut i November. Barnen får på detta sätt kännedom och kunskaper om turkiska traditioner och kultur.

Många av kvinnorna är duktiga i hantverk vilket resulterar i att en hantverksutställning kommer att äga rum i mitten av november 2007.

Regelbundna besök sker av imamer från ambassaden där diskussioner om sjukdom och död är i fokus. Samtidigt ses det angeläget att diskutera öppet med de som har kunskap i islam och dess grundläggande principer för att förebygga fundamentalismens utveckling.

Ett regelbundet samarbete med de anhöriga är av vikt. Ibland går de olika önskemålen isär men de flesta går att lösa. Delaktigheten ökar genom att ett brukarråd har bildats i samarbete med ledning.

Det är relativt vanligt att olika universitet och skolor gör studiebesök på verksamheten. Man anser att dagverksamheten tjänar som förebild hur man kan arbeta med äldre invandrare. Verksamheten har också deltagit i SVT:s utbildningsprogram där man bl.a. fick beröm för att ge en positivare bild av Rinkeby än vad som är vanligt i allmänhetens ögon.

Sammanfattningsvis kan noteras att besökarna och personalen på

dagverksamhet verkar trivas Målet att bryta isoleringen och medvetandegöra kvinnorna om vikten av fysisk och psykisk hälsa har mottagits väl. Dagverksamheten fyller en viktig funktion inom den turkiska gruppen som är den näst största invandrargruppen i Rinkeby. Besökarna på dagverksamheten är fortfarande förstagenerationens invandrare vilket har till följd att arbete har varit huvudmålet för deras deltagande i samhällslivet och övrig integrering har åsidosatts.

Personalen som arbetar på verksamheten är väl integrerade i svenska samhället och har därför stora möjligheter att möta de äldres behov.

Samarbetet med äldreomsorgen i stadsdelen kan utvecklas ytterligare t.ex. via boendefrågan. Samarbetet med vårdcentralen är gott enligt samtliga partner och det är svårt att tänka sig att kvinnorna skulle erhålla så mycket hjälp individuellt i någon annan vårdform.

Det är därför av synnerligen stor vikt att dagverksamheten får möjlighet att fortsätta sin verksamhet för de turkiska sjuka och äldre kvinnorna. Man bör se på behoven med olika ögon på olika behov. Dagverksamhet är en mellanform mellan serviceboende och den öppna äldre verksamheten för alla som numera har öppnat i Rinkeby. Den speciella hjälp som kvinnorna erhåller på individuell nivå är inte möjlig att genomföra inom de övriga verksamheterna. P.g.a. att verksamheten ligger mellan landsting och kommun har ingendera ett huvudansvar.

Verksamheten har p.g.a. ekonomiska problem varit tvungen att minska personalen jämfört med tidigare år. Detta medför att nuvarande personal har en tung arbetsbörda och deras deltagande i t.ex. vidareutbildning har eliminerats. Det ideala vore att medel anvisades från kommunen motsvarande två anställda och medel till en ytterligare personal kunde anvisas från landstinget.

Projektperiod

2008-01-01---2008-12-31.

Budgetförslag för verksamheten.

**Sjuksköterska (33.000:- x 12 inkl.sociala avg. + lönebikostnader)
396.000:-**

**2 vårdbiträden (56.000:- x 12 inkl.sociala avg. + lönebikostnader)
600.000:-**

**Verksamhetskostnader
200.000:-**

**Lokalkostnader (inkl.el och städning samt anpassning till verksamheten
200.000:-**

**Kompetenshöjning av personal
50.000:-**

Administrativa kostnader
70.000:-

Summa kostnader
1.516.00

Med vänliga hälsningar

Gülderen Sonsuz
Fatma Demirol
Dagcenter För Turkiska Kvinnor

Dnr: 605-070-2007

E
K

Dagcenter För Turkiska Kvinnor
Hindertorpsgränd 20\B
163 73 Spånga
Org.nr : 96 97 27- 46 53
Tel. 08-761 13 47

2007 08 21

Till Rinkeby Kista Stadsdelsnämnden,

Vi har jobbat med turkiska äldre och förtidspensionerande kvinnor i sju år i Rinkeby.

07 04 23 gick Blixtens Ekonomiska Föreningen i konkurs. Sedan dess bildade personal ett handelsbolag och har övertagit verksamheten.

Verksamheten har fortsatt med samma deltagare och samma uppgifter. Under tiden har våra deltagare aldrig tänkt avstå från våra tjänster eftersom de är övertygade om att verksamheten har ett årsbudget från stadshuset.

I början av juni lämnade vi vår ansökan till Rinkeby Kista Stadsdelsnämnden och ett brev som förklarar vår nuvarande situation.

Vi har redan betalt våra semesterpengar 25 000 kr till konkursförvaltare 8/5- 07. Vi har betalat från och med 1/5- 07 verksamhetens telefonräkningar, elnät, administrativa, mat kostnader med våra löner från Länsstyrelsen.

23/7 - 07 hade vi fått våra sista löner från Stockholm Länsstyrelsen.

Vi har inte inkomsten för augusti månad för att försörja oss själva och våra barn. Vi hoppas att ni förstår vår svåra situation och ni inte lämnar de verksamhets kostnader till oss som bara är vanliga lönetagare.

Vi har gjort vårt bästa för vårt samhälle och för våra deltagare nu lämnar vi ärendet till ert samvete.

Vi gjorde en enkel kalkylering med våra deltagare :

25.000 kr.	till konkursförvaltare hade betalt	070508
2256 kr.	till elnät (fortum) hade betalt	070728
1007 kr	till Tele 2 hade betalt	070801
32209 kr	till familjebostäder	070831
3000 kr	till mat kostnader	070831
	för verksamheten	
33000 kr	till sjuksköterskans lön och sociala avg.	070831
25500 kr	till undersköterskans lön och sociala avg.	070831

summa: 121 972 kr

OBS. Vi har lämnat samma brev till Eva Samuelsson, Äldreborråd.